

10-13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015

Παλαιοκερασιά Φθιώτιδας
Δημοτικό Σχολείο

10⁰ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Κλάδος Κοινωνικής
Ψυχολογίας της ΕΛ.Ψ.Ε.

Ελληνική Εταιρεία
Κοινωνικής Ψυχολογίας

<http://socpsy.pblogs.gr>

χορηγός εντύπου

Οργανωτικοί φορείς

Κλάδος Κοινωνικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας
Ελληνική Εταιρεία Κοινωνικής Ψυχολογίας

Πρόεδρος

Στάμος Παπαστάμου, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Αμπακούμκιν, *Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας*
Αικατερίνη Γκαρή, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*
Αντώνης Γαρδικιώτης, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*
Μαρία Δικαίου, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*
Κωνσταντίνος Καφέτσιος, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*
Παναγιώτης Κορδούτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*
Ευθύμιος Λαμπρίδης, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*
Άννα Μαντόγλου, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*
Αφροδίτη Μπάκα, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*
Δέσποινα Σακκά, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*
Ευαγγελία Φίγγου, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*
Αλεξάνδρα Χαντζή, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*
Νικόλας Χρηστάκης, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*
Ξένια Χρυσόχου, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Οργανωτική Επιτροπή

Τηλέμαχος Ιατρίδης, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*
Βασίλης Παυλιόπουλος, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*
Γεράσιμος Προδρομίτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Επικοινωνία

socpsycongress@gmail.com

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΕΜΠΤΗ 10 Δεκεμβρίου

17.00 – 18.00	Υποδοχή, εγγραφές
18.00 – 18.30	Χαιρετισμοί, έναρξη
18.30 – 20.00	ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΗ ΟΜΙΛΙΑ Πρόσληψη της διάκρισης και αντιλήψεις περί ισοτιμίας ως διεργασίες επιτολιτισμοποίησης: Θεωρητικοί και ιδεολογικοί προβληματισμοί στο ελληνικό μεταναστευτικό τοπίο
20.30	Δείπνο

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 Δεκεμβρίου

09.30 – 11.30	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Πολιτική επικοινωνία και κατασκευή συναινέσεων
11.30 – 12.00	Διάλειμμα – καφές
12.00 – 14.00	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Νέες κοινωνικές κατηγοριοποιήσεις: Προκλήσεις για την έρευνα
14.00 – 17.00	Διακοπή εργασιών
17.00 – 18.30	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Διερευνήσεις στο ελληνικό μεταναστευτικό τοπίο
18.30 – 19.00	Διάλειμμα – καφές
19.00 – 21.00	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Μειονοτική επιρροή: Μηχανισμοί και πραγματικότητες

ΣΑΒΒΑΤΟ 12 Δεκεμβρίου

09.30 – 11.30	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Κοινωνικές διακρίσεις και ταυτότητες
11.30 – 12.00	Διάλειμμα – καφές
12.00 – 13.30	ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ Θεωρητικά και επιστημολογικά ζητήματα με αφορμή την προσφυγική κρίση
13.30 – 17.00	Διακοπή εργασιών
17.00 – 18.30	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ενδο-ομαδικές διαδικασίες και κοινωνικές νόρμες
18.30 – 19.00	Διάλειμμα – καφές
19.00 – 20.30	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Κατασκευές ταυτοτήτων στο λόγο
20.30	Μουσική βραδιά

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 Δεκεμβρίου

10.00 – 11.30	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Κοινωνικές αναπαραστάσεις της υγείας και ψυχοκοινωνική παρέμβαση
12.00 – 13.00	Γενική Συνέλευση του Κλάδου Κοινωνικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΕΜΠΤΗ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Πέμπτη 10 Δεκεμβρίου, **17.00 - 18.00**

Υποδοχή, εγγραφές

Πέμπτη 10 Δεκεμβρίου, **18.00 - 18.30**

Χαιρετισμοί

Έναρξη των εργασιών του συνεδρίου

Πέμπτη 10 Δεκεμβρίου, **18.30 - 20.00**

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΗ ΟΜΙΛΙΑ *Πρόσληψη της διάκρισης και αντιλήψεις περί ισοτιμίας ως διεργασίες επιπολιτισμοποίησης: Θεωρητικοί και ιδεολογικοί προβληματισμοί στο ελληνικό μεταναστευτικό τοπίο*

Βασίλης Παυλόπουλος, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Προεδρεύει: Στάμος Παπαστάμου, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Πέμπτη 10 Δεκεμβρίου, **20.30**

Δείπνο

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, **9.30 - 11.30**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Πολιτική επικοινωνία και κατασκευή συναινέσεων*

Προεδρεύει: Γεράσιμος Προδρομίτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Εικονική αναπαράσταση της φτώχειας, κοινωνικοψυχολογικές διαδικασίες και πολιτικές επιλογές.

Α. Γαρδικιώτης, Β. Μόχλια, Ζ. Πιλιτσίδου, Τ. Χουβαρδά, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Οι «προδομένοι πιστοί»: Ο στόχος επιρροής των ενεργών μειονοτήτων της άκρας Δεξιάς

Ξένια Χρυσοχόου, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Η θεωρία παραγωγικών αιτιών και η στρατηγική πολιτική επικοινωνία: Συστηματική ανάλυση των αιτιακών αποδόσεων στον κοινοβουλευτικό λόγο για το τρίτο Μνημόνιο

Εμμανουήλ Τάκας, *Αθανάσιος Σαμαράς, Πανεπιστήμιο Πειραιά*

Ψυχολογοποίηση και καταπίεση

Ρόμπερτ Μέλλιον, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, **11.30 - 12.00**

Διάλειμμα – καφές

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, **12.00 - 14.00**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Νέες κοινωνικές κατηγοριοποιήσεις: Προκλήσεις για την έρευνα

Προεδρεύει: Δέσποινα Σακκά, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Εμπορία γυναικών με στόχο τη σεξουαλική τους εκμετάλλευση: Στάσεις απέναντι στο θύμα και τον πελάτη

Βασιλική Διγιδίκη, *Harvard University*

Αφροδίτη Μπάκα, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Διαστάσεις ουσιοποίησης και πρόσληψη διεμφυλικών και Queer ταυτοτήτων

Αλέξανδρος Σαηλούστros, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Cyberbullying: Διαδικτυακός εκφοβισμός: Μια απειλή εντός των σπιτιών μας
Ιωάννα Δρίβα, *Σωτήρης Δεδελούδης, City Unity College of Seattle*

Μία κοινωνική-ψυχολογική θεώρηση στη μελέτη του φαινομένου του παράδοξου του κράτους

Ειρήνη Καδιανάκη, Ελισάβετ Παναγιώτου, *Πανεπιστήμιο Κύπρου*

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, **14.00 - 17.00**

Διακοπή εργασιών

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, 17.00 - 18.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Διερευνήσεις στο ελληνικό μεταναστευτικό τοπίο

Προεδρεύει: Ξένια Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Ποιοι «δικαιούνται» ελληνική ιθαγένεια; Αντιλήψεις για το έθνος, εθνική αφοσίωση και αντίσταση στα δικαιώματα των μεταναστών

Αλεξάνδρα Χαντζή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Αντιλαμβανόμενος ρατσισμός και ψυχική υγεία Αθβανών και Ινδών μεταναστών στην Ελλάδα: Ο ρόλος του διαχωρισμού και της αλληλοεξαρτώμενης κατασκευής εαυτού

Ευαγγελία Κατέρη, Ευάγγελος Καραδήμας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Κοινωνιοψυχολογικές όψεις της απειλής και επιπολιτισμικοί προσανατολισμοί Ελλήνων για τους μετανάστες.

Η συμβολή των εναλλακτικών κοσμοθεωριών.

Γιώργος Τσουβέλης, Βασίλης Παυλιόπουλος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, 18.30 - 19.00

Διάλειμμα – καφές

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, 19.00 - 21.00

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Μειονοτική επιρροή: Μηχανισμοί και πραγματικότητες

Προεδρεύει: Αντώνης Γαρδικιώτης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Γενετικό μοντέλο επιρροής: Το χρονικό μιας επιτυχημένης θεωρίας και μιας αποτυχημένης(;) απόπειρας επιρροής

Στάμος Παπαστάμου, Γεράσιμος Προδρομίτης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Αντώνης Γαρδικιώτης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

«Πρώτη φορά Αριστερά»: Από αριστερή μειοψηφία, πλειοψηφική αριστερά

Γεράσιμος Προδρομίτης, Στάμος Παπαστάμου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

“Back to the classics”: Πειραματική απόπειρα αλληλεπίδρασης κλασικών μεταβλητών της κοινωνικής επιρροής και διασύνδεσής τους με την έννοια της πολιτικής δραστηριοποίησης

Γκέλυ Κωνσταντινίδη, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Η γνώμη της μειοψηφίας στις δικαστικές αποφάσεις

Αναστάσιος Καντιάνης, *Πανεπιστήμιο Göttingen*

ΣΑΒΒΑΤΟ 12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 9.30 - 11.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Κοινωνικές διακρίσεις και ταυτότητες*

Προεδρεύει: Αλεξάνδρα Χαντζή, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Προκατάληψη από την μειοψηφία στην πλειοψηφία

Ευθύμιος Λαμπρίδης, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Αντιλαμβανόμενη ρατσιστική θυματοποίηση μαθητών και μαθητριών του Λυκείου: Η επίδραση ατομικών και σχολικών παραγόντων καθώς και των στάσεων τους για την επιθετικότητα στο σχολείο

Βασιλική Παπαντή, Δέσποινα Σακκά, Άγγελος Μάρκος, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Η προκατάληψη των Ελλήνων έναντι των Αλβανών μεταναστών σε σχέση με την συγκρουσιακή ή μη γνωστική επεξεργασία, την ψυχοθλογοποίηση και την ανάπτυξη του γραπτού λόγου

Νίκος Πλάκας, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Ο ρόλος της διαφορετικότητας στη νομιμοποίηση των κοινωνικών διακρίσεων: Πειραματικές ενδείξεις I

Τηλέμαχος Ιατρίδης, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 11.30 - 12.00

Διάλειμμα – καφές

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 12.00 - 13.30

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ *Θεωρητικά και επιστημολογικά ζητήματα με αφορμή την προσφυγική κρίση*

Συζητούν: Τηλέμαχος Ιατρίδης, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Βασίλης Παυλόπουλος, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Ξένια Χρυσσοχού, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Λία Φίγγου, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Προεδρεύει: Μαρία Δικαίου, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 13.30 - 17.00

Διακοπή εργασιών

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 17.00 - 18.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Ενδο-ομαδικές διαδικασίες και κοινωνικές νόρμες*

Προεδρεύει: Ευθύμιος Λαμπρίδης, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Η λειτουργία των εκφράσεων του συναισθήματος της ομάδας στην αντίληψη κοινωνικών νορμών

Κώστας Καφέτσιος, *Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Ursula Hess, *Humboldt University, Γερμανία*

Shlomo Hareli, *Haifa University, Ισραήλ*

Εξέταση παραγόντων που παίζουν ρόλο στην πρόθεση εκπαιδευτικών να καταγγείλουν περιπτώσεις παιδικής κακοποίησης

Αθανασία-Δήμητρα Χριστοδούλου, Γεώργιος Αμπακούμκιν, Ελευθερία Τσέλιου, *Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας*

Πειραματική διερεύνηση της επίδρασης στην αντίληψη του χρήματος, την αξιολόγηση και απόδοση της παραβατικής συμπεριφοράς και την επιλογή τύπου και φύλου πολιτικής ηγεσίας.

Νάγια-Έρση Ασρίτη, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 18.30 - 19.00

Διάλειμμα – καφέ

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 19.00 - 20.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Κατασκευές ταυτοτήτων στο λόγο*

Προεδρεύει: Βασίλης Παυλόπουλος, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Η πολιτειότητα και εθνική ταυτότητα στο λόγο Ελλήνων και μεταναστών: διλήμματα μιας μετέωρης σχέσης;

Αντώνης Σαπουντζής, Μαρία Ξεντίδου, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Πολυπολιτισμικότητα, πολιτειότητα και μετανάστευση: Κατασκευές και συναρθρώσεις τους στο λόγο εκπαιδευτικών

Λία Φίγγου, Αλεξάνδρα Τσαγάνη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ο Φακός μπροστά στη μνήμη

Παύλος Πανταζής, Μάγια Τσαμπρού, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 20.30

Μουσική βραδιά

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Κυριακή 13 Δεκεμβρίου, 10.00 - 11.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Κοινωνικές αναπαραστάσεις της υγείας και ψυχοκοινωνική παρέμβαση*

Προεδρεύει: Γεώργιος Αμπακούμκιν, *Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας*

Αναπαραστάσεις της κατάθλιψης στον ελληνο-κυπριακό τύπο: Συνύπαρξη αντιθετικών σχημάτων

Μαρία Ορφανίδου, Ειρήνη Καδιανάκη, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Κοινωνική γνώση σχετικά με τη σωματική και ψυχική υγεία σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Πέννυ Παναγιωτοπούλου, Πανεπιστήμιο Πατρών

Επιδράσεις των πρακτικών της ομάδας προσωπικού στην ενδο-ομαδική αλληλεπίδραση πασχόντων από ανοϊκή διαταραχή: Ποιοτική έρευνα στο Κέντρο Ημέρας της Μονάδας Αντιμετώπισης Νόσου Alzheimer Βόλου
Ιωάννα Γεωργιάδου, Μαρία Κοντομήτρου, Μαγδαληνή Σουσουρή, Μανιάκη Νίκη, *Μονάδα Αντιμετώπισης Νόσου Alzheimer Βόλου*

Κυριακή 13 Δεκεμβρίου, **12.00 - 13.00**

Γενική Συνέλευση του Κλάδου Κοινωνικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

ΠΕΜΠΤΗ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Πέμπτη 10 Δεκεμβρίου, 18.30 - 20.00

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΗ ΟΜΙΛΙΑ *Πρόσληψη της διάκρισης και αντιλήψεις περί ισοτιμίας ως διεργασίες επιπολιτισμοποίησης: Θεωρητικοί και ιδεολογικοί προβληματισμοί στο ελληνικό μεταναστευτικό τοπίο*Βασίλης Παυλιόπουλος, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Τα δισδιάστατα μοντέλα για τη μελέτη της επιπολιτισμοποίησης από τη σκοπιά της Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας διεύρυναν το ενταξιακό ρεπερτόριο των μεταναστών, τόσο στην κοινωνική έρευνα όσο και στις προτεινόμενες πολιτικές. Ωστόσο, τα μοντέλα αυτά συναντούν τα όριά τους στο βαθμό που παραμένουν περιγραφικά και με φτωχή θεωρητική θεμελίωση. Αξιόλογη είναι εδώ η συμβολή των κοινωνιο-ψυχολογικών θεωριών για την ταυτότητα και τις διομαδικές σχέσεις. Με αυτή την αφετηρία, η παρουσίαση πραγματεύεται τις έννοιες της προσλαμβανόμενης διάκρισης (από τη σκοπιά της εσω-ομάδας) και των αντιλήψεων περί ισοτιμίας (από τη σκοπιά της εξω-ομάδας) για να ανιχνεύσει τις διασυνδέσεις τους με τον εθνοτικό και τον εθνικό πολιτισμικό προσανατολισμό στο ελληνικό μεταναστευτικό τοπίο, μέσα από τέσσερις εμπειρικές έρευνες. Στην πρώτη έρευνα αξιοποιείται η διαφοροποίηση μεταξύ ατομικής και ενδο-ομαδικής υποτίμησης της ταυτότητας προκειμένου να εξηγηθούν οι διαφορικές επιπτώσεις της στην αυτοεκτίμηση και τις διομαδικές σχέσεις, σε δείγμα μεταναστών εφήβων. Η δεύτερη έρευνα υιοθετεί διαχρονικό σχεδιασμό για να εγχειρηματοποιήσει την προσλαμβανόμενη διάκριση ως παρεμβαλλόμενη μεταβλητή στη σχέση μεταξύ οικονομικής υποβάθμισης και εθνικού προσανατολισμού, επίσης σε δείγμα μεταναστών εφήβων. Η τρίτη και η τέταρτη έρευνα εστιάζουν στις αντιλήψεις γηγενών ενηλίκων όσον αφορά την ισοτιμία και την αποδοχή των μεταναστών. Οι αντιλήψεις αυτές εξηγούν τη σχέση ανάμεσα στη συχνότητα της διομαδικής επαφής και τις προσδοκίες επιπολιτισμοποίησης (έρευνα 3) και, επιπλέον, διαπιστώνεται ότι δεν είναι ιδεολογικά ουδέτερες, καθώς συνδέονται με την πολιτική αυτοτοποθέτηση στον άξονα αριστερά/δεξιά (έρευνα 4). Η πρό(σ)κλήση της θεωρητικής και μεθοδολογικής σύνθεσης των παραπάνω ευρημάτων παραμένει ανοιχτή.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, 9.30 - 11.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Πολιτική επικοινωνία και κατασκευή συναινέσεων***Εικονική αναπαράσταση της φτώχειας, κοινωνικοψυχολογικές διαδικασίες και πολιτικές επιλογές.**Α. Γαρδικιώτης, Β. Μόχλα, Ζ. Πιλιτσίδου, Τ. Χουβαρδά, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σε ποιο βαθμό και με ποιο τρόπο οι εικονικές αναπαραστάσεις της φτώχειας επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο το κοινό των ΜΜΕ σκέφτεται και αξιολογεί την τρέχουσα πολιτική κατάσταση; Μια πειραματική μελέτη (N=208) εξετάζει το κατά πόσο η παρουσία ή όχι φωτογραφιών φτώχειας σε άρθρο γνώμης για την ανθρωπιστική κρίση επηρεάζει τα συναισθήματα του κοινού, τις κοινωνικές αποδόσεις της φτώχειας, αλλά και τις προτιμήσεις των συμμετεχόντων για τις πολιτικές επιλογές που πρέπει να ακολουθηθεί η χώρα.

Ανάμεσα στα άλλα, η παρουσία των φωτογραφιών ρυθμίζει τη σχέση των πεποιθήσεων δικαίου κόσμου με τις κοινωνικές αποδόσεις της φτώχειας και τις πολιτικές επιλογές. Τα συναισθήματα επίσης φαίνονται να συνδέονται με τις κοινωνικές αποδόσεις και τις πολιτικές επιλογές. Γενικά, η πολυπλοκή εικόνα που αναδεικνύεται από τις αναλύσεις καταδεικνύει τη σύνδεση της μηντιακής πλαισίωσης της πραγματικότητας με τις κοινωνικο-ψυχολογικές διαδικασίες.

Οι «προδομένοι πιστοί»: Ο στόχος επιρροής των ενεργών μειονοτήτων της άκρας Δεξιάς *Ξένια Χρυσοχόου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Το τριαδικό μοντέλο επιρροής των Mugny και Παπαστάμου (1982) έβαλε τις μειονότητες στο κέντρο των διαδικασιών επιρροής και κοινωνικής αλληλαγής. Αυτό το μοντέλο εξηγεί καλά την περίπτωση μειονοτήτων που απονομιμοποιούν τις ασύμμετρες διομαδικές σχέσεις, όπως οι αριστερές μειονότητες, και στοχεύουν στην κοινωνική αλληλαγή. Όμως τα τελευταία χρόνια σε περίοδο κρίσης βλέπουμε να ανεβαίνει η επιρροή μειονοτήτων της λαϊκιστικής και άκρας δεξιάς, των οποίων οι πεποιθήσεις δεν έρχονται σε αντίθεση με το σύστημα και συχνά έχουν βίαιες πρακτικές εξολόθρευσης των ετερόδοξων. Η παρουσίαση αυτή στοχεύει στα προφίλ εκείνων από τον «πληθυσμό» που θα ήταν επιρρεπείς στα μηνύματα τέτοιων μειονοτήτων. Το βασικό επιχείρημα είναι ότι αυτές οι μειονότητες που νομιμοποιούν το σύστημα δεν αντιμάχονται τις ασύμμετρες διομαδικές σχέσεις. Όταν σε συνθήκες κρίσης η κοινωνική τάξη έχει πληγεί, θέτουν υπό κρίση την λειτουργία του συστήματος. Έτσι είναι σε σύγκρουση με εκείνους που ηγούνται του συστήματος (πολιτικούς και ελίτ) και τους κατηγορούν ότι τους πρόδωσαν. Επίσης κατηγορούν για την αποτυχία του συστήματος άλλες ομάδες με τις οποίες βρίσκονται σε ανταγωνισμό (αριστερούς, μετανάστες) ή που τους θεωρούν ηθικά μεμπτούς ή αδύναμους (ομοφυλοφίλους, γυναίκες). Για τη διερεύνηση αυτού του επιχειρήματος έγινε μια έρευνα με ερωτηματολόγιο μεταξύ του Δεκεμβρίου 2013 και του Απριλίου 2014 σε Έλληνες πολίτες (N=333) διαφορετικής επαγγελματικής και μορφωτικής θέσης. Οι συμμετέχοντες απάντησαν σε σειρά ερωτήσεων που αφορούσαν αντιλήψεις για την κοινωνική τάξη πραγμάτων και το σύστημα, καθώς και αντιλήψεις για την κρίση, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν σε ανάλυση συστάδων για να καθοριστούν προφίλ. Επίσης απάντησαν σε ερωτήσεις που μετρούσαν ακροδεξιές απόψεις και αποδοχή βίαιων πρακτικών σύγκρουσης, εθνική ταύτιση και απογοήτευση από την δημοκρατία στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα αποτελέσματα επιβεβαίωσαν το επιχειρήμα και θα συζητηθούν με βάση τις θεωρίες νομιμοποίησης του συστήματος (Jost & Major 2001) και της κοινωνικής τάξης (Staerklé & Scheidegger, 2012), καθώς και στα πλαίσια του τριαδικού μοντέλου επιρροής.

Η θεωρία παραγωγικών αιτιών και η στρατηγική πολιτική επικοινωνία: Συστηματική ανάλυση των αιτιακών αποδόσεων στον κοινοβουλευτικό λόγο για το τρίτο Μνημόνιο *Εμμανουήλ Τάκας, Αθανάσιος Σαμαράς, Πανεπιστήμιο Πειραιά*

Στόχος της ρητορικής κριτικής είναι να αναγνωρίσει τους κοινούς τόπους κάθε κατάστασης από τους οποίους μπορεί να αντλήσει ο ομιλητής (Jasinski, 2001· Kuypers, 2009). Η λογική της εκστρατείας συνδέει τη στρατηγική σκέψη με την στρατηγική πολιτική επικοινωνία (Burton & Shea, 2002). Η θεωρία της στρατηγικής επικοινωνίας έχει επικεντρωθεί σε στοιχεία του περιεχομένου, όπως ο αρνητισμός, η εστίαση στα πρόσωπα, κλπ, αγνοώντας ένα βασικό στοιχείο: την απόδοση υπαιτιότητας. Ο τρόπος με τον οποίο ο πολιτικός αποδίδει υπαιτιότητα για τα φαινόμενα λειτουργεί καθοδηγητικά στον τρόπο με τον οποίο ο πολίτης αντιλαμβάνεται τα φαινόμενα. Ωστόσο, τι καθορίζει την απόδοση υπαιτιότητας εκ μέρους του πολιτικού; Η εγγενής εστίαση του πεδίου της στρατηγικής επικοινωνίας στον εμπρόθετο χαρακτήρα του μηνύματος αποκρύπτει τον ρόλο των γνωσιακών μεροληψιών. Στόχος της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση του πώς επηρεάζει η, εξ ανάγκης, ριζική μεταστροφή της πολιτικής θέσης ενός κόμματος τους ρητορικούς τόπους που έχει διαθέσιμους και, κατ' επέκταση, τον τρόπο με τον οποίο κατασκευάζονται τα παραγωγικά αίτια των προβλημάτων στον λόγο των πολιτικών προσώπων. Στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιείται η μεθοδολογία της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου με τη χρήση της κλειδας παρατηρήσεων, με αναλυτικά

εργαλεία την απόδοση αιτιότητας κατά την προσέγγιση του Weiner (2004). Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα που καθοδηγούν την έρευνα είναι τα εξής: 1. Πώς επηρεάζει η λογική της εκστρατείας τα ζητήματα και τις έδρες όπου αποδίδεται αιτιότητα στην κοινοβουλευτική συζήτηση περί Μνημονίου III; 2. Σε ποιο βαθμό επηρεάζεται η απόδοση αιτιότητας από εγγενείς μεροληψίες στην κοινοβουλευτική συζήτηση;

Ψυχολογοποίηση και καταπίεση

Ρόμπερτ Μέλλιον, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Πειραματικές και περιγραφικές έρευνες υποστηρίζουν την άποψη ότι η ευρεία εφαρμογή της τιμωρίας είναι η βάση πολλοπλών κοινωνικών προβλημάτων, όπως η κατάχρηση ουσιών, η ενδοοικογενειακή βία, η σεξιστική και ρατσιστική επίθεση και οι περισσότερες μορφές της λεγόμενης ψυχοπαθολογίας. Γεννάται τότε το ερώτημα: Εφόσον αυτές οι δυσάρεστες κοινωνικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο συμπεριφορά-περιβάλλον είναι μακροπρόθεσμα βλαβερές και όχι ωφέλιμες, γιατί δεν παρατηρείται μεγάλη εναντίωση σε αυτές; Η εναντίωση στην κοινωνική καταπίεση συχνά καταστέλλεται κάνοντας αναφορές στην ψυχή, στον χαρακτήρα, στον εαυτό μας, θεωρώντας ότι πρεσβεύουν αυτόνομες κι ανεξάρτητες αιτίες των εκδηλωθέντων συμπεριφορών. Έτσι, ο τιμωρός αποποιείται ευθυνών για τις αποτρεπτικές συνθήκες που επιβάλλει στον τιμωρημένο, ενώ προστατεύεται από ενδεχόμενη αντεπίθεση του τελευταίου ισχυριζόμενος ότι ο «άξιος τιμωρίας» έθεσε μόνος του τον εαυτό του σε αυτή τη δυσάρεστη συνέπεια, αφού η «άξια ποινή» πράξη του ήταν προϊόν ελεύθερης βούλησης. Όταν διευκολύνεται η άσκηση του καταναγκαστικού ελέγχου της συμπεριφοράς στην δημόσια πολιτική, στην εκπαίδευση και στην καθημερινή κοινωνική ζωή, η διάδοση της επιπόνησης που ονομάζεται ελεύθερη βούληση, συγκρούεται πλέον με το κοινωνικό συμφέρον. Ειρωνικό μιν, αλλήλ η επιπόνηση και εξύψωση του αυτο-καθορισμού αυξάνει την «ελευθερία» του λαού να υποβάλλεται σε δυσάρεστα και επιβλαβή γεγονότα. Αυτό που χρειαζόμαστε είναι ελευθερία από απειλές φυλάκισης, περιθωριοποίησης, μοναξιάς, από απειλές στέρξης στέγασης, σίτισης, περίθαλψης, εκπαίδευσης και εργασίας. Η ψευδαίσθηση ελευθερίας από τις προαναφερόμενες απειλές δεν ωφελεί. Από την άλλη, δεν χρειαζόμαστε ελευθερία από εκφράσεις φιλίας, εκτίμησης, αλληλεγγύης και συνεργασίας, παρά το γεγονός ότι και αυτές καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε, αισθανόμαστε, αντιλαμβανόμαστε και αλληλεπιδρούμε.

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, 12.00 - 14.00

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Νέες κοινωνικές κατηγοριοποιήσεις: Προκλήσεις για την έρευνα*

Εμπορία γυναικών με στόχο τη σεξουαλική τους εκμετάλλευση: Στάσεις απέναντι στο θύμα και τον πελάτη

Βασιλική Διγιδίκη, *Harvard University*

Αφροδίτη Μπάκα, *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Η έρευνα επικεντρώνεται στην αναζήτηση των παραγόντων που επηρεάζουν τις στάσεις απέναντι στα θύματα και στους πελάτες της εμπορίας γυναικών για τη σεξουαλική τους εκμετάλλευση. Σε ένα δείγμα 624 γυναικών και ανδρών (πελατών και μη πελατών) εξετάστηκαν α) ο βαθμός στον οποίο οι συμμετέχοντες υιοθετούν θετικές ή αρνητικές στάσεις απέναντι στην πορνεία, β) προβαίνουν σε δομικές αποδόσεις των αιτιών της εμπορίας ανθρώπων, και γ) πιστεύουν σε ένα δίκαιο κόσμο, καθώς και η σχέση αυτών των παραγόντων με τις στάσεις τους απέναντι στο θύμα και τον πελάτη της εμπορίας γυναικών. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν ότι οι θετικές στάσεις απέναντι στην πορνεία και η πίστη σε ένα δίκαιο κόσμο (άμεση δικαιοσύνη) προβλέπουν αρνητικές στάσεις απέναντι στο θύμα της εμπορίας. Αντίθετα η απόδοση των αιτιών της εμπορίας σε δομικούς παράγοντες (νομοθεσία και οργανωμένο έγκλημα) και οι αρνητικές στάσεις απέναντι στην πορνεία συνδέονται με την υιοθέτηση αρνητικής στάσης απέναντι στον πελάτη. Τέλος διαφοροποιή-

σεις συναντώνται ως προς το φύλο, την εκπαίδευση και την προηγούμενη εμπειρία των συμμετεχόντων ως πελατών της πορνείας.

Διαστάσεις ουσιοποίησης και πρόσληψη διεμφυλικών και Queer ταυτοτήτων

Αλέξανδρος Σαλιούστρος, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Με την πάροδο του χρόνου, η έννοια του φύλου, μέσω επαναλαμβανόμενων πρακτικών σε υψηλά κανονιστικά πλαίσια, έχει καθιερωθεί να προσλαμβάνεται ως διχοτόμηση, η οποία θεωρείται αυτονόητη και φυσική. Η παρούσα πειραματική έρευνα εξετάζει την πρόσληψη των διεμφυλικών και queer ταυτοτήτων σε συνάρτηση με τις διαφορετικές διαστάσεις της ουσιοποίησης που είναι εγγεγραμμένη στις έμφυλες ταυτότητες: της υποστασιακότητας και της φυσικότητας, οι οποίες διαμορφώνουν, ανάλογα με το χειρισμό τους διαφορετικά επίπεδα πρόσληψης και κοινωνικής ένταξης. Η έρευνα εστιάζει στη διάσταση της φυσικότητας, ως μέσο ένταξης των διεμφυλικών ατόμων στις κοινωνίες μέσω της μη αμφισβήτησης της θέσης του φύλου ως διχοτόμησης και την κατ' επέκταση μη αμφισβήτηση των έμφυλων ιεραρχιών. Η επαναπλαισίωση της διεμφυλικότητας, με όχημα τη διάσταση της φυσικότητας και των πρακτικών τις οποίες αυτή συνεπάγεται, ως ενδεδειγμένη τακτική ένταξης, εξετάζεται σε συνάρτηση με τις νέες κανονικότητες και ιεραρχίες που παράγει τόσο στην ευρύτερη κοινωνία, όσο και στο εσωτερικό των trans και queer κοινότητων.

Cyberbullying: Διαδικτυακός εκφοβισμός: Μια απειλή εντός των σπιτιών μας

Ιωάννα Δρίβα, *Σωτήρης Δεδελιούδης, City Unity College of Seattle*

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι ένα κοινό φαινόμενο στις μέρες μας, ειδικά μέσω των κοινωνικών δικτύων όπως είναι το Facebook και το Twitter. Ο Frauman (2008) όρισε τον διαδικτυακό εκφοβισμό ως τον εκφοβισμό που δημιουργείται μέσω της χρήσης της τεχνολογίας, όπως το διαδίκτυο και τα κινητά τηλέφωνα. Ηθικά πρότυπα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη αυτού του φαινομένου, το οποίο μπορεί να εξηγηθεί από την θεωρία ηθικής απεμπλοκής (moral disengagement). Επιπλέον, η θεωρία γνωστικής ασυμφωνίας (cognitive dissonance) θα εξηγήσει την ηθική αντίφαση μεταξύ «σωστού ή λάθους» πίσω από το διαδικτυακό εκφοβισμό. Επιπροσθέτως, το παρόν έγγραφο θα καθορίσει και θα διερευνήσει τα αίτια του διαδικτυακού εκφοβισμού και τις διαφορές μεταξύ των δύο φύλων. Τέλος, η παρέμβαση για τον διαδικτυακό εκφοβισμό θα εξεταστεί από το πρίσμα της κοινωνικής γνωστικής άποψης, καθώς είναι σε θέση να αντιμετωπίσει και να μειώσει την επιθετικότητα (βλ. Barkoukis et al, 2013).

Μία κοινωνική-ψυχολογική θεώρηση στη μελέτη του φαινομένου του παράδοξου του κρέατος

Ειρήνη Καδιανάκη, *Ελισάβετ Παναγιώτου, Πανεπιστήμιο Κύπρου*

Η παρούσα μελέτη εστιάζει σε δύο ομάδες με διαφορετικές διατροφικές συνήθειες στην Κύπρο, χορτοφάγους και παμφάγους. Στοχεύει στην εξέταση του παράδοξου του κρέατος (βλ. "meat-paradox", Loughnan, Hanslam & Bastian, 2010): το φαινόμενο όπου παμφάγα άτομα ενώ δηλώνουν να αγαπούν/σέβονται τα ζώα, παράλληλα καταναλώνουν κρέας. Ο τρόπος που τα άτομα διαχειρίζονται το παράδοξο αυτό έχει εξηγηθεί ως τώρα στη βιβλιογραφία με όρους γνωστικής ασυμφωνίας (Festinger, 1957), προτείνοντας ότι τα άτομα είτε αλληλάζουν διατροφικές συνήθειες, είτε αλληλάζουν πεποιθήσεις για τα ζώα (π.χ. καταπίεση ηθικών ανησυχιών). Η βιβλιογραφία αυτή παρουσιάζει ως δεδομένο ότι τα άτομα θα βιώσουν γνωστική ασυμφωνία και εξετάζει τις αντιδράσεις τους μέσω διαφορετικών πειραματικών μηχανισμών (Berdson & Pligt, 2004· Bratanova, Loughnan & Bastian, 2011). Στην παρούσα μελέτη επιλέχθηκε ποιοτική μεθοδολογία ώστε να διερευνηθεί αν όντως οι άνθρωποι βιώνουν ασυμφωνία, μέσα από τους τρόπους που μιλούν για την κατανάλωση ή την αποχή από το κρέας και τους τρόπους που βλέπουν τα ζώα. Εξετάζεται επίσης κατά πόσο η ύπαρξη ασυμφωνίας οδηγεί σε επίλυση, όπως προβλέπει η Θεωρία Γνωστικής Ασυμφωνίας, ή αν γίνεται αντικείμενο διαχείρισης που παίρνει διαφορετικές μορφές. Τα αποτελέσματα βασίζονται σε διαλο-

γική ανάλυση ημιδομημένων συνεντεύξεων και ομάδων εστίασης με 12 άτομα (6 χορτοφάγους και 6 παμφάγους). Για την ερμηνεία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η θεωρία των Κοινωνικών Αναπαραστάσεων (Moscovici, 1961). Προτείνεται μία κοινωνική-ψυχολογική προσέγγιση του φαινομένου, η οποία τονίζει ότι η εμπειρία της ασυμφωνίας δεν εξαρτάται μόνο από γνωστικούς παράγοντες, αλλά και από τους τρόπους που οι άνθρωποι νοηματοδοτούν το κοινωνικό φαινόμενο της διατροφής, της προστασίας των ζώων και της εκπλήρωσης των αναγκών τους.

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, 17.00 - 18.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Διερευνήσεις στο ελληνικό μεταναστευτικό τοπίο*

Ποιοι «δικαιούνται» ελληνική ιθαγένεια; Αντιλήψεις για το έθνος, εθνική αφοσίωση και αντίσταση στα δικαιώματα των μεταναστών

Αλξάνδρα Χαντζή, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Η παρούσα έρευνα είχε στόχο τη διερεύνηση της σχέσης των αντιλήψεων για το έθνος και της εθνικής αφοσίωσης με την αντίσταση στα δικαιώματα των μεταναστών και το ρόλο των πεποιθήσεων για τις προϋποθέσεις απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας. Βάσει υλικού από πιλοτική έρευνα ($N = 45$) με ημι-δομημένες συνεντεύξεις, κατασκευάστηκε κλίμακα 16 ερωτήσεων για τη διερεύνηση των πεποιθήσεων για τις προϋποθέσεις απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας, που χορηγήθηκε σε δείγμα 297 Ελλήνων, 17 έως 64 ετών, παράλληλα με κλίμακα για τη συλλογική συνέχεια (Sani et al., 2007, της οποίας η πολιτισμική διάσταση θεωρήθηκε ως έκφραση της εθνο-πολιτισμικής αντίληψης για το έθνος), κλίμακα του συλλογικού ναρκισσισμού (Golec de Zavala et al., 2009, ως μορφή εθνικής αφοσίωσης), καθώς και ερωτήσεις για την αντίσταση στα δικαιώματα των μεταναστών. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι εκ των πεποιθήσεων για τις προϋποθέσεις απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας (πολιτισμικές, νομικές, κληρονομικές), οι πολιτισμικές και κληρονομικές διαμεσολαμβάνουν τη σχέση μεταξύ πεποιθήσεων περί πολιτισμικής συνέχειας του έθνους και αντίστασης στα δικαιώματα των μεταναστών, ενώ μόνο οι κληρονομικές διαμεσολαμβάνουν τη σχέση μεταξύ συλλογικού ναρκισσισμού και αντίστασης στα δικαιώματα των μεταναστών. Τα ευρήματα σχολιάζονται, σε σχέση με προηγούμενες ερευνητικές διαπιστώσεις ότι οι πολιτισμικές αντιλήψεις για το έθνος λειτουργούν ως ρυθμιστικοί παράγοντες στη σχέση μεταξύ εθνικής αφοσίωσης και προκατάληψης κατά των μεταναστών (Mukherjee et al., 2012· Pehrson et al., 2009).

Αντιλαμβανόμενος ρατσισμός και ψυχική υγεία Αλβανών και Ινδών μεταναστών στην Ελλάδα: Ο ρόλος του διαχωρισμού και της αλληλεξαρτώμενης κατασκευής εαυτού Ευαγγελία Κατέρη, Ευάγγελος Καραδήμας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ο ρατσισμός αποτελεί ένα μεγάλο στρες, το οποίο συχνά βιώνουν οι μετανάστες. Παρόλα αυτά, η ερμηνεία ενός γεγονότος ή μιας κατάστασης ως ρατσισμός είναι σε μεγάλο βαθμό υποκειμενική και εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, προσωπικότητας, αλλά και κοινωνικο-πολιτισμικούς. Βασιζόμενοι στο μοντέλο άρνησης - ταύτισης (rejection - identification model), στην παρούσα έρευνα, υποθέσαμε ότι ο διαχωρισμός και η αλληλεξαρτώμενη κατασκευή εαυτού θα μειώναν τα αρνητικά αποτελέσματα του αντιλαμβανόμενου ρατσισμού στην ψυχική υγεία, αυξάνοντας την ταύτιση με την εσω-ομάδα. Οι συμμετέχοντες της έρευνας ήταν πρώτης γενιάς Αλβανοί και Ινδοί μετανάστες που διέμεναν στην Ελλάδα ($N = 233$). Τα αποτελέσματα των αναλύσεων έδειξαν ότι ο αντιλαμβανόμενος ρατσισμός ασκούσε έμμεσες επιδράσεις στην ψυχική υγεία. Πιο συγκεκριμένα, ο διαχωρισμός δρούσε ως διαμεσοληπτής στην σχέση μεταξύ αντιλαμβανόμενου ρατσισμού και κατάθλιψης και συνδεόταν θετικά με τον αντιλαμβανόμενο ρατσισμό και αρνητικά με την κατάθλιψη. Επιπλέον, η αλληλεξαρτώμενη κατασκευή εαυτού δρούσε ως ρυθμιστής της σχέσης του αντιλαμβανόμενου ρατσισμού με το άγχος και την κατάθλιψη, λειτουργώντας προστατευτικά για την

ψυχική υγεία των μεταναστών. Τα αποτελέσματα αυτά θα συζητηθούν ως προς τις θετικές επιπτώσεις που πιθανόν να έχει η ταύτιση με την εσω-ομάδα σε συνθήκες ρατσισμού.

Κοινωνιοψυχολογικές όψεις της απειλής και επιπολιτισμικοί προσανατολισμοί Ελλήνων για τους μετανάστες. Η συμβολή των εναλλακτικών κοσμοθεωριών.

Γιώργος Τσουβέλης, Βασίλης Παυλιόπουλος, *Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Μέσα από την παρούσα μελέτη επιχειρείται η σύνδεση κοινωνιοψυχολογικών θεωριών απειλής και στάσεων απέναντι στην εξω-ομάδα των μεταναστών. Αντίστοιχες ερευνητικές προσπάθειες εντοπίζουμε στη βιβλιογραφία (Lyal & Thorsteinsson 2007· Basset, 2010). Η θεωρία διαχείρισης του τρόμου αναμένεται να ποιώσει τις διαφορές στις εξω-ομάδες προς την κατεύθυνση προϋπαρχουσών προδιαθέσεων. Μέσα από την παρούσα μελέτη επιχειρούμε να διερευνήσουμε κατά πόσο ένας διαφορετικός ιδεολογικός προσανατολισμός, όπως αποτυπώνεται μέσα από τα επίπεδα στον προσανατολισμό στην κοινωνική κυριαρχία, στον δεξιό αυταρχισμό και την επαγγελματική ομάδα θα αλληλεπιδράσουν με την έκθεση στην ευκρινή θνητότητα. Στη συνέχεια επιχειρείται η αποτύπωση της συμβολής των παραπάνω διομαδικών θεωριών στην πρόβλεψη των επιπολιτισμικών προσανατολισμών στις δύο ομάδες. Η μία ομάδα περιλάμβανε 62 αστυνομικούς και η άλλη 92 απασχολούμενους σε φορείς, που παρέχουν υπηρεσίες σε μεταναστευτικές ομάδες. Χορηγήθηκε ερωτηματολόγιο αποτελούμενο από την κλίμακα Social Dominance Orientation (SDO, Pratto et al., 1994), την κλίμακα Right Wing Authoritarianism Scale (Altemeyer, 1998), την κλίμακα Mortality Attitudes Personality Survey (Rosenblatt et al., 1989) και την κλίμακα Host Community Acculturation Scale (Bourhis et al., 1997). Ο προσανατολισμός στην κοινωνική κυριαρχία κατάφερε να προβλέψει τον ατομοκεντρισμό, την αφομοίωση και την περιθωριοποίηση. Ο δεξιός αυταρχισμός προέβλεψε σημαντικά το διαχωρισμό και την περιθωριοποίηση. Η ευκρινής θνητότητα προέβλεψε τον ατομοκεντρισμό και ο φορέας εργασίας φάνηκε να προβλέπει σε σημαντικό βαθμό την συναλλακτική εναρμόνιση. Αναφορικά με το φορέα απασχόλησης εντοπίστηκαν συστηματικές διαφορές για όλους τους επιπολιτισμικούς προσανατολισμούς με εξαίρεση τον προσανατολισμό της εναρμόνισης. Τα αποτελέσματα συζητούνται μέσα από προηγούμενες συναφείς μελέτες και θεωρητικές προσεγγίσεις των διομαδικών σχέσεων.

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου, 19.00 - 21.00

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Μειονοτική επιρροή: Μηχανισμοί και πραγματικότητες

Γενετικό μοντέλο επιρροής: Το χρονικό μιας επιτυχημένης θεωρίας και μιας αποτυχημένης(;) απόπειρας επιρροής

Στάμος Παπαστάμου, Γεράσιμος Προδρομίτης, *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών*

Αντώνης Γαρδικιώτης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η θεωρία των ενεργών μειονοτήτων ως φορέων μεταστροφής του S. Moscovici αποτέλεσε αναμφισβήτητα μια «παραδειγματική» αλλαγή στον τρόπο θεώρησης των φαινομένων κοινωνικής επιρροής. Η ιστορία του γενετικού μοντέλου έκανε πράξη πολλά από τα φαινόμενα, τα οποία έφερε στην επιφάνεια και ανέλυσε. Από τα πρώτα του στάδια το μοντέλο της σύγκρουσης υπήρξε το ίδιο συγκρουσιακό. Συνάντησε τρομερές δυσκολίες στο να γίνει αποδεκτό και υπέστη αρκετές προσπάθειες υποβάθμισης της σημασίας του και ενσωμάτωσης του στα κυρίαρχα μοντέλα. Στην ανακοίνωση εντοπίζονται και υπενθυμίζονται σημαντικές στιγμές της διαδρομής της θεωρίας των ενεργών μειονοτήτων, εξετάζεται ο τύπος και η έκταση της επίδρασης που αυτή άσκησε στο χώρο μελέτης των φαινομένων επιρροής, αλλά και οι αλληλοιώσεις που υπέστη από τη συνάντησή της με τα σύγχρονα γνωστικά μοντέλα πειθούς. Η θεώρηση του χώρου μελέτης της επιρροής ως πεδίου άσκησης επιρροής τροφοδοτεί τη συζήτηση για την ανανέωση του ερευνητικού βλήμματος πάνω στα σχετικά φαινόμενα.

«Πρώτη φορά Αριστερά»: Από αριστερή μειοψηφία, πλειοψηφική αριστερά
Γεράσιμος Προδρομίτης, Στάμος Παπαστάμου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Η σταδιακή αληματοδής αύξηση της εκλογικής επιρροής του ΣΥΡΙΖΑ κατά τη διαδρομή του προς την άνοδό του στην κυβέρνηση μπορεί να «διαβαστεί» μέσα από τις θεωρητικές παραδοχές και τα ερευνητικά δεδομένα του χώρου μελέτης των διαδικασιών μειονοτικής επιρροής. Παρακολουθούμε τις μετεξελίξεις και τις επικεντρώσεις των ρητορικών επιλογών του συγκεκριμένου κόμματος μέσα από τις κεντρικές προεκλογικές ομιλίες του γένη του κατά το διάστημα 2012-2015. Μέσα από θεματική και δομική ανάλυσή τους με την εφαρμογή του λογισμικού κειμένων ανάλυσης Iramuteq, ταυτοποιούμε την δόμηση του είδους συμπεριφοράς και του είδους διαπραγμάτευσης της «πρώην μειονότητας» και νυν κυβερνητικής πλειονότητας, κατά τα χρονικά στάδια αύξησης της επιρροής της: μειονότητα ενάντια στην εξουσία και κοντά στον πληθυσμό αρχικά, μειονότητα τη στιγμή μετατροπής της σε εξουσία και «φιλολαϊκή πλειονότητα» κατόπιν. Τα ευρήματα συζητούνται αναφορικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της κοινωνιοψυχολογικής θεωρίας στην εξήγηση πραγματικών πολιτικών γεγονότων και αναφορικά με τον εμπλουτισμό – ενδεχομένως και μετασχηματισμό – της κοινωνιοψυχολογικής θεωρητικής και ερευνητικής προβληματικής από την εμπειρική πραγματικότητα.

“Back to the classics”: Πειραματική απόπειρα αλληλεπίδρασης κλασικών μεταβλητών της κοινωνικής επιρροής και διασύνδεσής τους με την έννοια της πολιτικής δραστηριοποίησης
Γκέλυ Κωνσταντινίδη, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Παρά το γεγονός ότι οι έρευνες της κοινωνικής επιρροής έχουν τα τελευταία χρόνια απομακρυνθεί από την κλασική μελέτη του στυλ συμπεριφοράς που πρέπει να υιοθετήσει μία μειονότητα προκειμένου να επηρεάσει, το συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο δεν έχει σε καμία περίπτωση κορεστεί. Τα ευρήματα των ερευνών παραμένουν αντικρουόμενα και δεν υποδεικνύουν ρητά ότι κάποιο στυλ συμπεριφοράς της μειονότητας υπερέχει των άλλων. Ανεξερεύνητο πεδίο παραμένει, επίσης, η διασταύρωση ορισμένων παραμέτρων του στυλ συμπεριφοράς μεταξύ τους. Στην παρούσα έρευνα, αρχικά προσπαθήσαμε να «αποκαταστήσουμε» το στυλ εκείνο που βιβλιογραφικά έχει παραμεληθεί όσο κανένα άλλο από τα πέντε αρχικά που προτάθηκαν (επένδυση, αυτονομία, συνεκτικότητα, ακαμψία και ευθύτητα). Κατά την προέρευνα μετρήθηκε για πρώτη φορά στα πλαίσια της κοινωνικής επιρροής η φύση της σχέσης της επένδυσης της συνεκτικής μειονοτικής πηγής στις θέσεις της με τη δυνατότητα αυτής να επηρεάσει. Στη συνέχεια, κατά την πειραματική διαδικασία διατηρήσαμε ως σταθερές την επένδυση και τη συνεκτικότητα της μειονότητας και διασταυρώσαμε την αποτελεσματικότητα της ρητορικής στρατηγικής (ευθύτητας ή ακαμψίας) με το χρησιμοποιούμενο από τη μειονότητα στυλ συμπεριφοράς (ευθύ ή άκαμπτο) και την επικαλούμενη μεταβλητή της πολιτικής δραστηριοποίησης των συμμετεχόντων. Καταλήξαμε έτσι σε έναν 2x2x2 μεταξύ υποκειμένων πειραματικό σχεδιασμό, με εξαρτημένη μεταβλητή την άσκηση επιρροής. Τα αποτελέσματα της προέρευνας έδειξαν ότι η επένδυση μπορεί να λειτουργήσει ευνοϊκά για την πρόβλεψη της άμεσης μειονοτικής επιρροής και τα αποτελέσματα του πειράματος συγκλίνουν προς τη χρήση ενός στυλ ακαμψίας από τη μειονότητα, αφού προηγηθεί μία υπόδειξη της ευθύτητας ως αποτελεσματικής ρητορικής στρατηγικής, συνδυασμός που επηρεάζει με διαφορετικό τρόπο τους συμμετέχοντες ανάλογα με την πολιτική δραστηριοποίηση τους ή μη.

Η γνώμη της μειοψηφίας στις δικαστικές αποφάσεις
Αναστάσιος Καντιάνης, Πανεπιστήμιο Göttingen

Στην Ελλάδα, όπως και σε άλλα κράτη, η δικαιοσύνη απονέμεται από δικαστήρια μονομελούς ή πολυμελούς σύνθεσης μέσω δικαστικών αποφάσεων, οι οποίες δημοσιεύονται. Στα δικαστήρια πολυμελούς σύνθεσης, οι αποφάσεις λαμβάνονται είτε με ομοφωνία είτε κατόπιν διαφωνίας βάσει της πλειο-

ψηφίας. Σε μια τέτοια περίπτωση θα υπάρχει και γνώμη της μειοψηφίας. Σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 3 εδ. γ' του Συντάγματος, «[η] γνώμη της μειοψηφίας δημοσιεύεται υποχρεωτικά». Για ποιο λόγο προβλέπεται η δημοσίευση της μειοψηφούσας γνώμης; Τι σημαίνει η ύπαρξη μειοψηφούσας γνώμης και πώς δικαιολογείται; Πώς συνδέεται η κατοχύρωση της δικαστικής μειοψηφίας με τη δικαστική ανεξαρτησία; Επιδρά και, σε καταφατική περίπτωση, με ποιο τρόπο η ύπαρξη μειοψηφούσας γνώμης στην ισχύ μιας δικαστικής απόφασης;

ΣΑΒΒΑΤΟ 12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 9.30 - 11.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Κοινωνικές διακρίσεις και ταυτότητες*

Προκατάληψη από την μειοψηφία στην πλειοψηφία Ευθύμιος Λαμπρίδης, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Η παρούσα έρευνα μελετά τις κοινωνικοψυχολογικές πτυχές της προκατάληψης από μια μειοψηφική (υπό όρους στάτους και ισχύος) ομάδα προς την πλειοψηφική – κοινωνικά κυρίαρχη – ομάδα. Έχοντας ως έναυσμα τον μικρό αριθμό σχετικών ερευνών που μελετούν τη συγκεκριμένη «διαδρομή» της προκατάληψης και ως θεωρητική αφετηρία τη θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας, η έρευνα αποπειράται να διερευνήσει την κρυφή και φανερή προκατάληψη Ρομά που κατοικούν σε περιοχές της Ξάνθης και της Ροδόπης. Το δείγμα αποτέλεσαν 92 ενήλικες Ρομά οι οποίοι συμμετείχαν σε διαδικασία δομημένης συνέντευξης στην οποία συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς σχετικά με την φανερή και κρυφή προκατάληψη, τον προσανατολισμό κοινωνικής κυριαρχίας, τον δεξιόστροφο αυταρχισμό, την συλλογική αυτοεκτίμηση, την ταύτιση με την εσω-ομάδα και την εθνική ομάδα, καθώς και τη διομαδική επαφή. Οι αναλύσεις συσχετίσεων και η εφαρμογή μοντέλων πολλαπλής παλινδρόμησης ανέδειξαν το επίπεδο συλλογικής αυτοεκτίμησης, τον βαθμό ταύτισης με την εσω-ομάδα και την εθνική ομάδα, τη συχνότητα και την ποιότητα της διομαδικής επαφής ως μεταβλητές που επηρεάζουν στατιστικά σημαντικά τη μορφή και την ένταση της προκατάληψης. Τα ευρήματα συζητούνται στη βάση των στρατηγικών διαχείρισης της κοινωνικής ταυτότητας και συναφών ερευνητικών ευρημάτων.

Αντιλαμβανόμενη ρατσιστική θυματοποίηση μαθητών και μαθητριών του Λυκείου: **Η επίδραση ατομικών και σχολικών παραγόντων καθώς και των στάσεών τους** **για την επιθετικότητα στο σχολείο**

Βασιλική Παπαντή, Δέσποινα Σακκά, Άγγελος Μάρκος, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Στην παρούσα μελέτη διερευνάται η επίδραση ατομικών και σχολικών παραγόντων στη ρατσιστική θυματοποίηση μαθητών/τριών του Λυκείου. Συγκεκριμένα, διερευνώνται α) οι αντιλήψεις των μαθητών/-τριών για τη ρατσιστική θυματοποίηση, β) η διαφοροποίηση των παραπάνω αντιλήψεων ανάλογα με την εθνοπολιτισμική προέλευση και το φύλο των συμμετεχόντων και γ) η σχέση τους με σχολικούς παράγοντες, καθώς και δ) με τις στάσεις των μαθητών/-τριών για την επιθετικότητα στο σχολείο. Στη μελέτη συμμετείχαν 214 μαθητές/-τριες της Β' τάξης Λυκείων της Αλεξανδρούπολης και της Θεσσαλονίκης. Ως προς την καταγωγή τους, 159 μαθητές/τριες (74%) προέρχονται από την κυρίαρχη ομάδα, ενώ 54 (26%) προέρχονται από διαφορετικό εθνοπολιτισμικό περιβάλλον. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν βάσει κλιμάκων που μελετούσαν (α) τη ρατσιστική θυματοποίηση του ίδιου γενικά, (β) τη λεκτική ρατσιστική θυματοποίηση και τον αποκλεισμό του ίδιου, (γ) την αντιλαμβανόμενη λεκτική ρατσιστική θυματοποίηση των συνομηθικών, (δ) τον αντιλαμβανόμενο βαθμό εμπλοκής των εκπαιδευτικών στα περιστατικά ρατσιστικού εκφοβισμού, (ε)

την αντιλαμβανόμενη πολυπολιτισμική εκπαίδευση στο σχολείο και (ζ) τις στάσεις για την επιθετικότητα στο σχολείο. Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι η ρατσιστική θυματοποίηση είναι ένα περίπλοκο φαινόμενο το οποίο επηρεάζεται από ατομικούς παράγοντες όπως είναι η εθνοπολιτισμική προέλευση, το φύλο και οι στάσεις των μαθητών/τριών για την επιθετικότητα στο σχολείο. Ωστόσο, επίσης φαίνεται ότι οι σχολικοί παράγοντες παίζουν σημαντικό ρόλο τόσο σε ό,τι αφορά τη ρατσιστική βία που έχουν βιώσει οι ίδιοι/ες οι μαθητές/τριες όσο και σε ό,τι αφορά την ρατσιστική θυματοποίηση των συνομηθίκων. Καταλήγοντας, θα πρέπει να πούμε ότι τα παραπάνω ευρήματα έρχονται να εμπλουτίσουν τη σχετικά ελλιπή βιβλιογραφία για τους παράγοντες που επηρεάζουν τη ρατσιστική θυματοποίηση στην Ελλάδα, αναδεικνύοντας τη σημασία των σχολικών παραγόντων στην αναπαραγωγή ή την αναχαίτισή της.

Η προκατάληψη των Ελλήνων έναντι των Αλβανών μεταναστών σε σχέση με την συγκρουσιακή ή μη γνωστική επεξεργασία, την ψυχολογιοποίηση και την ανάπτυξη του γραπτού λόγου

Νίκος Πλάκας, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Σύμφωνα με την θεωρία της ψυχολογιοποίησης (Παπαστάμου, 1989), η κοινωνική επιρροή εξαρτάται από το κατά πόσο κανείς επιρρίπτει το περιεχόμενο μιας πηγής στα ψυχολογικά της χαρακτηριστικά. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η ανάδειξη του φαινομένου της ψυχολογιοποίησης σε σχέση με την ανάπτυξη του γραπτού λόγου και την δημιουργία συνθηκών αντίθετης (συγκρουσιακής) γνωστικής επεξεργασίας και συμβατής (μη συγκρουσιακής) γνωστικής επεξεργασίας στα 190 υποκείμενα, όλοι κάτοικοι της νήσου Ικαρίας κατά την άνοιξη του 2014. Η πηγή επιρροής αντιπροσωπευόταν από ένα κείμενο που ήταν είτε φιλικό, είτε εχθρικό, προς τους Αλβανούς μετανάστες. Βάσει των αποτελεσμάτων του προτέστ, που ήταν επίσης μια μικρή κλίμακα μέτρησης προκατάληψης, τα υποκείμενα καταταχτήκαν στις δύο συνθήκες γνωστικής επεξεργασίας, αναλόγως με το ποιο κείμενο είχαν διαβάσει. Ως ένδειξη κοινωνικής επιρροής μετρήθηκε το επίπεδο προκατάληψης των υποκειμένων έναντι των Αλβανών μεταναστών. Στη συνθήκη της αντίθετης γνωστικής επεξεργασίας, η ψυχολογιοποίηση είχε ως αποτέλεσμα όχι μόνο να καθίσταται η επιρροή αδύνατη, αλλά να ασκείται και προς αντίθετη κατεύθυνση σε σχέση με το μήνυμα της πηγής. Στη συνθήκη της συμβατής γνωστικής επεξεργασίας, η ανάπτυξη του γραπτού λόγου βοήθησε την πηγή να επηρεάσει περισσότερο τους αναγνώστες του μηνύματος. Φαίνεται ότι, σε ένα μη συγκρουσιακό πλαίσιο επεξεργασίας μηνυμάτων, η ανάπτυξη του γραπτού λόγου λειτουργεί ως εργαλείο αυθυποβολής, πράγμα αδύνατον σε ένα πλαίσιο συγκρουσιακής γνωστικής επεξεργασίας.

Ο ρόλος της διαφορετικότητας στη νομιμοποίηση των κοινωνικών διακρίσεων: Πειραματικές ενδείξεις I

Τηλέμαχος Ιατρίδης, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η ανάδειξη της διαφορετικότητας θεωρείται ευρέως ως η αυτονόητη αξιακή ασπίδα για την αντιμετώπιση των κοινωνικών διακρίσεων, τόσο ώστε να ταυτίζεται σήμερα με την ανάπτυξη οποιουδήποτε αντιρατσιστικού ή αντιαυταρχικού σχεδίου. Κατά πόσο όμως η διαφορετικότητα, ως κανονιστική αφετηρία με τις συγκεκριμένες παραδοχές της, αποτελεί όντως κατάλληλο όχημα για την εκπλήρωση της αποστολής που της αναθέτει το τρέχον πνεύμα των καιρών – να προφυλάξει, δηλαδή, τους πιο ευάλωτους, τους πιο αδύναμους κοινωνικά, από την απειλή και την πραγματικότητα των κοινωνικών διακρίσεων σε βάρος τους; Τουλάχιστον σε εμπειρικό επίπεδο, η βιβλιογραφία δεν εξετάζει το ερώτημα που τίθεται εδώ, παρά την προτεραιότητα που αυτό θα διεκδικούσε, λογικά, σε μία κριτική εξέταση και αποτίμηση της σχετικής προβληματικής. Στην ανακοίνωση αυτή, εξετάζω εμπειρικά την υπόθεση ότι ο λόγος της διαφορετικότητας μπορεί να εκπληρώσει την αποστολή του εναντίον των κοινωνικών διακρίσεων υπό την προϋπόθεση, και μόνο, ότι ο στόχος μιας (πιθανής ή πραγματικής) διάκρισης αναπαρίσταται ως εξέχον άτομο: ανταποκρίνεται, δηλαδή, στις κανονιστικές προδιαγραφές και αξιώσεις του ίδιου του λόγου για τη διαφορετικότητα. Θα

παρουσιαστούν δύο εμπειρικές μελέτες, στις οποίες ελέγχθηκαν πειραματικά οι επιδράσεις α) του λόγου της διαφορετικότητας και β) των ιδιοτήτων του στόχου διάκρισης στην αναγνώριση και ερμηνεία των κοινωνικών περιστάσεων με όρους διακρίσεων ή άλλους όρους. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την παραπάνω υπόθεση και υποδεικνύουν διαμεσοθλαβτικούς μηχανισμούς που επιτρέπουν την κριτική διερεύνηση μας ως προς τη θεμελίωση του λόγου της διαφορετικότητας.

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 17.00 - 18.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ *Ενδο-ομαδικές διαδικασίες και κοινωνικές νόρμες*

Η λειτουργία των εκφράσεων του συναισθήματος της ομάδας στην αντίληψη κοινωνικών νορμών

Κώστας Καφέτσιος, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ursula Hess, Humboldt University, Γερμανία

Shlomo Hareli, Haifa University, Ισραήλ

Πρόσφατες μελέτες καταδεικνύουν τη λειτουργικότητα διαφορετικών εκφράσεων αρνητικού συναισθήματος στην κοινωνική αντίληψη και τις διαπροσωπικές επαφές στην Ελλάδα σε σχέση με άλλες χώρες. Η προέγερση αλληλοκεντρικότητας οδήγησε σε καλύτερη αποκωδικοποίηση αρνητικών συναισθημάτων σε ομάδα στην Ελλάδα, ιδιαίτερα του συναισθήματος της λύπης (Kafetsios & Hess, 2013). Εκφράσεις λύπης σε ομάδα αποκωδικοποιήθηκαν με μεγαλύτερη ακρίβεια στην Ελλάδα από ό,τι στη Γερμανία, ενώ ακριβώς το αντίστροφο παρατηρήθηκε σχετικά με τις εκφράσεις θυμού στις δύο χώρες (Hess, Blaison, & Kafetsios, 2015). Στη συνέχεια αυτών των μελετών, εξετάστηκε πώς η έκφραση των αρνητικών συναισθημάτων θυμού και λύπης από την ομάδα προς το άτομο που παραβαίνει του κανόνες της ομάδας (παράβαση νόρμας) επηρεάζουν την αντίληψη και τη μάθηση κοινωνικών νορμών στην Ελλάδα σε σχέση με άλλα πολιτισμικά πλαίσια (Ελλάδα N = 273, Γερμανία N = 261, Ισραήλ N=149, ΗΠΑ N = 452). Και στις τέσσερις χώρες, εκφράσεις θυμού μελών της ομάδας προς το μέλος της ομάδας που παρέβαινε τον κανόνα ήταν πιο προβλητικές της αντίληψης παράβασης της νόρμας από ό,τι το συναίσθημα της λύπης. Όμως, οι συμμετέχοντες στην Ελλάδα χρησιμοποιούσαν σε μεγαλύτερο βαθμό τις εκφράσεις λύπης ως σήμα παράβασης νορμών από ό,τι στις υπόλοιπες χώρες. Τέλος, αποτελέσματα από αναλύσεις περιεχομένου ελεύθερων καταγραφών στο ελληνικό δείγμα δηλώνουν μεγαλύτερη δυσκολία αντίληψης της παράβασης κοινωνικών νορμών από μέλος της ομάδας. Η παρουσίαση θα συζητήσει το συναίσθημα ως λειτουργικό και προβλητικό των κοινωνικών επαφών και της αντίληψης κοινωνικών νορμών σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια.

Εξέταση παραγόντων που παίζουν ρόλο στην πρόθεση εκπαιδευτικών να καταγγείλουν περιπτώσεις παιδικής κακοποίησης

Αθανασία-Δήμητρα Χριστοδούλου, Γεώργιος Αμπακούμκιν, Ελευθερία Τσέλιου,

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Προηγούμενες έρευνες έχουν εξετάσει μια σειρά από παράγοντες ως προς τη σχέση τους με την πρόθεση των εκπαιδευτικών να καταγγείλουν περιπτώσεις παιδικής κακοποίησης. Μεταξύ άλλων, έχουν εξεταστεί χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών, όπως φύλο, ηλικία, προϋπηρεσία, σχετική εκπαίδευση και γνώσεις, χαρακτηριστικά των παιδιών (θυμάτων), όπως φύλο, ηλικία, κοινωνικο-οικονομική θέση ή και χαρακτηριστικά του πλαισίου, όπως τύπος ή μέγεθος σχολείου. Επιπλέον, έχει γίνει προσπάθεια να προσεγγιστεί το θέμα με βάση κάποιο θεωρητικό πλαίσιο. Τέτοιες προσεγγίσεις επιλέγουν συνήθως ως θεωρητικό πλαίσιο τη θεωρία της λογικής πράξης (ΘΛΠ) ή και τη θεωρία της προσχεδιασμένης συμπεριφοράς (ΘΠΣ), κάτι το οποίο έγινε και στην παρούσα έρευνα. Συγκεκριμένα, εξετάστηκαν μοντέλα πρόβλεψης της πρόθεσης των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών για καταγγελία με τη στάση, τον υποκειμενικό κοινωνικό κανόνα και τον

προσλαμβανόμενο συμπεριφορικό έλεγχο ως βασικούς προβλεπτικούς παράγοντες. Τα μοντέλα αφορούσαν διαφορετικούς τύπους κακοποίησης (σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική και παραμέληση) και διαφορετική σοβαρότητα περιπτώσεων (σοβαρές, λιγότερο σοβαρές). Ακόμη, ως επιπλέον προβλεπτικοί παράγοντες εξετάστηκαν και άλλες μεταβλητές που συναντώνται στη σχετική βιβλιογραφία (π.χ. χαρακτηριστικά εκπαιδευτικών). Τα βασικά ευρήματα της έρευνας ήταν ότι στη βάση της ΘΛΠ και της ΘΠΣ μπορεί να γίνει ικανοποιητική πρόβλεψη της πρόθεσης για καταγγελία, με διαφοροποίηση της προβλεπτικής ισχύος της κάθε θεωρίας ανάλογα με τον τύπο και τη σοβαρότητα των περιπτώσεων. Τα ευρήματα αυτά συζητούνται τόσο στο πλαίσιο αυτών των θεωριών, όσο και με αναφορά στο σχολικό πλαίσιο.

Πειραματική διερεύνηση της επίδρασης στην αντίληψη του χρήματος, την αξιολόγηση και απόδοση της παραβατικής συμπεριφοράς και την επιλογή τύπου και φύλου πολιτικής ηγεσίας.

Νάγια-Ερση Αστρίτη, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Σύμφωνα με την Θεωρία Διαχείρισης Τρόμου (TMT, Greenberg, Pyszczynski, & Solomon, 1986), ο βασικός τρόπος ρύθμισης της Αγωνίας του Θανάτου, που προκαλείται στα υποκείμενα μέσω της συνειδητοποίησης της προσωπικής τους θνητότητας, είναι η ενισχυμένη αφ' ενός υποστήριξη της ενδοομάδας στην οποία οι ίδιοι ανήκουν και η ενισχυμένη αφ' ετέρου απόρριψη ομάδων ή ατόμων που αντιτίθενται σε αυτήν. Ωστόσο, ερευνητές, θεωρητικοί της Θεωρίας Διαχείρισης της Αβεβαιότητας, (Hogg, Van Den Bos et al., 2005), ισχυρίζονται ότι αυτά τα συστηματικά ευρήματα της TMT βιβλιογραφίας μπορούν να αποδοθούν στην αβεβαιότητα που συνεπάγεται ο Θάνατος, ιδωμένος ως μία κατάσταση (ακραίας) Αβεβαιότητας, και όχι σ' αυτόν καθαυτόν το φόβο που ο ίδιος, ως διακριτό και μοναδικό γεγονός, προκαλεί. Το παρόν πείραμα, που εντάσσεται σε μια σειρά διεξαχθέντων πειραμάτων πάνω ακριβώς στην ανταγωνιστική σχέση των δύο Θεωριών, διερευνά την επίδραση του Τρόμου και της Αβεβαιότητας στην Αντίληψη του Χρήματος, την Αξιολόγηση και Απόδοση της παραβατικής δραστηριότητας (συγκεκριμένα της προσβολής Εθνικών Συμβόλων), και την επιλογή του Τύπου και Φύλου της Πολιτικής Ηγεσίας. Τα ευρήματα καταδεικνύουν την σημαντική επίδραση του Τρόμου στις υπό μελέτη μεταβλητές (αυστηροποίηση, εσωτερική απόδοση, τάση υποστήριξης Χαρισματικού και Αποτελεσματικού Ηγέτη έναντι Μετριοπαθούς, προτίμηση σε άντρα υποψήφιο), αναπαριστούν την από τις τρέχουσες κοινωνικές συνθήκες διαμορφούμενη αντίληψη της Αξίας του Χρήματος, και αποκαλύπτουν σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των δύο χειρισμών (Τρόμου/Αβεβαιότητας) επανατροφοδοτώντας τη συζήτηση για τους όρους που είναι αναγκαίο να πληροί μια ομάδα, προκειμένου η σ' αυτήν υπαγωγή να καταστεί εθικαστική και παρηγορητική για τα υποκείμενα.

Σάββατο 12 Δεκεμβρίου, 19.00 - 20.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Κατασκευές ταυτότητας στο λόγο

Η πολιτεότητα και εθνική ταυτότητα στο λόγο Ελλήνων και μεταναστών: διλήμματα μιας μετέωρης σχέσης;

Αντώνης Σαπουντζής, Μαρία Ξεντίδου, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τα τελευταία 25 χρόνια η έλευση των μεταναστών στην Ελλάδα έχει θέσει σοβαρές προκλήσεις, τόσο σε επίπεδο επίσημης πολιτικής, αλλά και σε εδραιωμένες απόψεις που αφορούν την εθνοτική ομοιογένεια του ελληνικού χώρου (Λιάκος, 1994· Veremis, 1990). Οι απόψεις αυτές συχνά άπτονται άμεσα ή έμμεσα του ζητήματος της ελληνικής ταυτότητας και της πολιτεότητας. Έρευνες έχουν ήδη καταδείξει την πολύπλευρη και αμφίσημη σχέση μεταξύ των δύο σε σχέση με τη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης (Figgou & Condor, 2007), σε σχέση με τους διαφορετικούς τρόπους κατασκευής της διαδικασίας πολιτογράφησης των μεταναστών στον πολιτικό λόγο (Figgou, 2015) και στον τρόπο που γηγενείς και μετανάστες ουσιοποι-

ούν ή απο-ουσιοποιούν την εθνική ταυτότητα και πώς αυτό σχετίζεται με την αποδοχή ή απόρριψη των μεταναστών (Kadianaki & Adreouli, 2015· Sapountzis & Xenitidou, under submission). Η παρούσα συμβολή εξετάζει τον τρόπο που η πολιτειότητα και η ελληνική εθνική ταυτότητα κατασκευάζονται στο λόγο τόσο των γηγενών, όσο και των μεταναστών, στα πλαίσια μιας συζήτησης για τον προηγούμενο νόμο για την ιθαγένεια. Η έρευνα διεξήχθη με ανοικτές ημι-δομημένες ατομικές και ομαδικές συνεντεύξεις και σε αυτές συμμετείχαν πενήντα άτομα. Τα δεδομένα αναλύθηκαν βάσει της Κριτικής Κοινωνικής Λογοψυχολογίας, η οποία συνδυάζει την έμφαση που η Λογοψυχολογία δίνει στην ανάλυση σε μικροεπίπεδο με την επικέντρωση άλλων προσεγγίσεων στον τρόπο που μακροκοινωνικά παράγονται και αναπαράγονται Λόγοι ως αυτονόητοι ή ορθοί σε συγκεκριμένες κοινωνικο-ιστορικές συγκυρίες. Η ανάλυση έδειξε ότι τόσο οι μετανάστες όσο και οι γηγενείς χρησιμοποιούσαν διαφορετικές συχνά αντίθετες κατασκευές της ελληνικής εθνικής ταυτότητας, όσο και της πολιτειότητας, ανάλογα με το ρητορικό στόχο και το πλαίσιο.

Πολυπολιτισμικότητα, πολιτειότητα και μετανάστευση: Κατασκευές και συναρθρώσεις τους στο λόγο εκπαιδευτικών

Λία Φίγγου, Αλεξάνδρα Τσαγάνη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Πρόσφατες αλλαγές στον κώδικα της ελληνικής ιθαγένειας έφεραν το ζήτημα της πολιτειότητας της λεγόμενης «δεύτερης γενιάς μεταναστών» στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου. Παράλληλα εντός της κοινωνικής ψυχολογίας πληθαίνουν οι φωνές που υποστηρίζουν την ανάγκη να μελετηθεί – η κομβική σε άλλες κοινωνικές και πολιτικές επιστήμες έννοια της πολιτειότητας – με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία της κοινωνικής ψυχολογίας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο η παρούσα μελέτη διερευνά τις κοινωνικές αναπαραστάσεις της πολυπολιτισμικότητας και της πολιτειότητας, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους αυτές συναρθρώνονται στο λόγο εκπαιδευτικών που εργάζονται σε σχολεία που συγκεντρώνουν υψηλό αριθμό μεταναστών μαθητών. Για τους σκοπούς της μελέτης διεξήχθησαν 22 συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και αναλύθηκαν με βάση τις αρχές της κριτικής λογοψυχολογίας και της ρητορικής. Η ανάλυση εντοπίζει α) τις κοινότητες κατασκευές της πολυπολιτισμικότητας και της πολιτειότητας και τις ιεραρχικές σχέσεις ένταξης και αποκλεισμού που αυτές συνεπάγονται και β) τις πολύπλευρες και αμφιλεγόμενες σχέσεις μεταξύ της πολυπολιτισμικότητας, της πολιτειότητας και της ένταξης των μεταναστών στις αναπαραστάσεις των συμμετεχόντων. Καταδεικνύει όμως, επιπλέον, πώς αυτές οι ευέλικτες κατασκευές οριοθετούνται από ηγεμονικές παραδοχές του (ελληνικού) εθνικισμού.

Ο Φακός μπροστά στη μνήμη

Παύλος Πανατζής, Μάγια Τσαμπρού, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η μνήμη του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου έχει απασχολήσει την *προφορική ιστορία* και τη *βιογραφική ψυχοκοινωνιολογία*, ενώ παράλληλα έχουν αναπτυχθεί τα δι-επιστημονικά πεδία *πολιτισμικές σπουδές* και *σπουδές μνήμης*. Ο κινηματογράφος, για το ίδιο ζήτημα, έχει επιδείξει πλούσια παραγωγή παγκοσμίως, με ταινίες μυθοπλασίας. Τελευταία, στην Ευρώπη παρατηρείται έξαρση σχετικών βιογραφικών μελετών και ντοκυμανταίρ, γιατί συμπληρώθηκαν εβδομήντα χρόνια από το τέλος του Πολέμου και, καθώς οι σχετικοί αυτόπτες πληροφορητές, ως υπερήλικες πλέον τείνουν να εκλείψουν, οι ερευνητές σπεύδουν να αξιοποιήσουν τις μαρτυρίες των τελευταίων επιζώντων του Πολέμου. Στο πλαίσιο ενός προγράμματος, υπό τον τίτλο “Bridging Generations”, δημιουργούμε σε πέντε ευρωπαϊκές χώρες βιογραφικά ντοκυμανταίρ με αφηγήσεις ζωής στο παρόν από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, βάζοντας σε συνομιλία την κινηματογραφική αφήγηση και τη βιογραφική ψυχοκοινωνική προσέγγιση. Με ένα 14λεπτο αυτο-βιογραφικό ντοκυμανταίρ μιας 85χρονης σήμερα γυναίκας, που αναφέρεται στην περίοδο της Κατοχής και στις μέρες τις Απελευθέρωσης, θα συζητήσουμε τις συνέργειες του κινηματογραφικού φακού με τη θέση της βιογραφικής ψυχοκοινωνιολογίας ότι ο άνθρωπος είναι προϊόν της ιστορίας (του), είναι παραγωγός της ιστορίας (του) και, κυρίως, αφηγείται ιστορίες για την ιστορία (του). Θα εξετάσουμε την επιρροή της κάμερας πάνω στην αφήγηση και τις συνθήκες που δημιουργεί η παρουσία της, ο διαμεσολαβητικός της χαρακτήρας, που

πρέπει να ξεπεραστεί. Και ενώ, φυσικά, οι σχέσεις στην εμπάθυσή τους είναι εκεί για να υπερβούν την παρουσία της καταγραφικής μηχανής, μπορούν να υπάρξουν πολλοί τρόποι, πιο κινηματογραφικοί και πιο κοινωνιολογικοί ταυτόχρονα, που να οδηγήσουν την βιογραφική αήλη και την κινηματογραφική αφήγηση στο αποτύπωμα ενός δημιουργικού διαλόγου του παρελθόντος με το παρόν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Κυριακή 13 Δεκεμβρίου, 10.00 - 11.30

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Κοινωνικές αναπαραστάσεις της υγείας και ψυχοκοινωνική παρέμβαση

Αναπαραστάσεις της κατάθλιψης στον ελληνο-κυπριακό τύπο: Συνύπαρξη αντιθετικών σχημάτων

Μαρία Ορφανίδου, Ειρήνη Καδιανάκη, *Πανεπιστήμιο Κύπρου*

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και συγκεκριμένα ο τύπος, πέρα από το ότι αποτελούν την κυριότερη πηγή πληροφόρησης του κοινού σχετικά με θέματα ψυχικής υγείας, μπορούν να διαμορφώσουν κοινωνικές αντιλήψεις και στάσεις, αλλά και να προωθήσουν αρνητικά στερεότυπα σχετικά με ζητήματα ψυχικής ασθένειας. Αν και ο συγκεκριμένος ερευνητικός τομέας έχει απασχολήσει αρκετά την βιβλιογραφία, οι πλείστες έρευνες βασίζονται σε ποσοτική μεθοδολογία εξετάζοντας κυρίως την συχνότητα εμφάνισης, και όχι το περιεχόμενο, αναφορών στην «ψυχική ασθένεια». Παράλληλα, εστιάζουν στον γενικό όρο «ψυχική ασθένεια» και όχι στον τρόπο παρουσίας συγκεκριμένων ψυχικών διαταραχών, όπως η κατάθλιψη. Λόγω αυτού του ερευνητικού κενού, η παρούσα έρευνα είχε ως στόχο να μελετήσει τις κοινωνικές αναπαραστάσεις της κατάθλιψης, όπως αυτές παρουσιάζονται στον ελληνο-κυπριακό τύπο. Συλλέχθηκαν δεδομένα από έξι καθημερινές εφημερίδες για το χρονικό διάστημα Μάιος 2013 έως Μάιος 2014. Συγκεντρώθηκαν 204 άρθρα που αναφέρθηκαν στην κατάθλιψη και τα οποία αναλύθηκαν με θεματική ανάλυση. Προέκυψαν δύο κύρια θέματα που περιλαμβάνουν αντιθετικές μεταξύ τους αναπαραστάσεις: Ιατρικοποίηση και Φυσιολογικοποίηση της κατάθλιψης, Ενοποίηση και Διαφοροποίηση της κατάθλιψης. Το πρώτο θέμα χαρακτηρίζεται από την συνύπαρξη αναπαραστάσεων της κατάθλιψης ως μια ξεκάθαρη ψυχιατρική ασθένεια και ως κάτι φυσιολογικό που μπορούμε να συναντήσουμε στον καθένα. Το δεύτερο θέμα παρουσιάζει την κατάθλιψη ως μια κοινή έννοια έναντι μίας διασπασμένης έννοιας της κατάθλιψης που αποτελείται από διαφορετικά είδη (π.χ. επιλόχειος κατάθλιψη). Θα συζητηθούν οι πιθανές λειτουργίες που έχουν οι αναπαραστάσεις της κατάθλιψης στον τύπο και οι επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει η παρουσίασή τους στον τρόπο που το ελληνο-κυπριακό κοινό αντιλαμβάνεται και διαχειρίζεται θέματα σχετικά με την κατάθλιψη.

Κοινωνική γνώση σχετικά με τη σωματική και ψυχική υγεία σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Πέννυ Παναγιωτοπούλου, *Πανεπιστήμιο Πατρών*

Η παρούσα έρευνα αφορά στην κοινωνική γνώση των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ως προς τη σωματική και ψυχική υγεία και τον ελεύθερο χρόνο. Γίνεται στα πλαίσια της έρευνας για τα κοινωνικά αξιώματα, τα οποία αποτελούν γενικές πεποιθήσεις για τον εαυτό κάποιου, την κοινωνία και το φυσικό περιβάλλον, ή τον πνευματικό κόσμο και έχουν τη μορφή του ισχυρισμού σχετικά με τη σχέση μεταξύ δύο οντοτήτων ή εννοιών (Leung, 2002). Στόχος της έρευνας ήταν να διερευνηθεί πώς οι μαθητές δημοτικού σκέφτονται όσον αφορά τη θεματική της ψυχικής και σωματικής υγείας. Στην έρευνα συμμετείχαν 249 μαθητές από δέκα δημοτικά σχολεία του νομού Αχαΐας. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν με τη μέθοδο των

δομημένων ερωτηματολογίων. Από την ανάλυση των δεδομένων φάνηκε ότι οι μαθητές του δημοτικού, ανάλογα με το φύλο, τη σχολική επίδοση και την τάξη φοίτησης, δίνουν διαφορετικές απαντήσεις για την ψυχική και σωματική υγεία. Ιδιαίτερη ήταν η αναφορά τους σε κοινωνικά προβλήματα που ταλανίζουν την χώρα μας την τελευταία δεκαετία, ενώ δεν έλειψαν οι αναφορές σε ουσίες εξάρτησης, όπως τα ναρκωτικά και το τσιγάρο, αλλά και σε συνθήκες που οι άνθρωποι οφείλουν να υιοθετήσουν ή να αποφύγουν στην καθημερινή ζωή τους. Επιπλέον, οι μαθητές στο σύνολό τους φαίνεται να έχουν στο μυαλό τους τον ελεύθερο χρόνο ως χρόνο για παιχνίδι και, κατά κύριο λόγο, ως αλληλεπιδραστικό παιχνίδι με κάποιο άλλο άτομο ή άτομα. Η συζήτηση των ευρημάτων γίνεται στα πλαίσια την έκδηλης μάθησης όπως αυτή ορίζεται από το αναλυτικό πρόγραμμα και τη διδακτέα ύλη στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Επιδράσεις των πρακτικών της ομάδας προσωπικού στην ενδο-ομαδική αλληλεπίδραση πασχόντων από ανοϊκή διαταραχή: Ποιοτική έρευνα στο Κέντρο Ημέρας της Μονάδας Αντιμετώπισης Νόσου Alzheimer Βόλου

Ιωάννα Γεωργιάδου, Μαρία Κοντομήτρου, Μαγδαληνή Σουσουρή, Μανιάκη Νίκη, Μονάδα Αντιμετώπισης Νόσου Alzheimer Βόλου

Κατά τους μήνες Φεβρουάριο, Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο 2015 υλοποιήθηκε στη Μονάδα Αντιμετώπισης Νόσου Alzheimer Βόλου ποιοτική έρευνα, με σκοπό την ανάδειξη των χρήσιμων πρακτικών της ομάδας προσωπικού που ευνοούν την ανάπτυξη αλληλεπιδράσεων εντός της ομάδας ανοϊκών ασθενών που διημερεύουν στο Κέντρο Ημέρας. Οι επιμέρους στόχοι συνίσταντο στον εντοπισμό των παραγόντων που επηρεάζουν την ενδο-ομαδική αλληλεπίδραση των ωφελουμένων ασθενών με θετικό ή αρνητικό τρόπο, στην ανάδειξη των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών της ενδο-ομαδικής αλληλεπιδράσεως των ωφελουμένων ασθενών και στη διαμόρφωση προτάσεων για την τροποποίηση και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η έρευνα υλοποιήθηκε σύμφωνα με το μεθοδολογικό μοντέλο της μελέτης περίπτωσης με διεξαγωγή συμμετοχικής παρατήρησης, τήρηση ημερολογίου καταγραφής και αντιπαραβολή ποιοτικών καταγραφών με ποσοτικά δεδομένα αρχείου (δημογραφικά χαρακτηριστικά, νευροψυχολογικές εκτιμήσεις), με εστίαση της παρατήρησης σε ομάδα 10 συμμετεχόντων ασθενών μέσου όρου ηλικίας 81,7 ετών και ισάριθμη ομάδα προσωπικού. Ως κεντρικό πόρισμα προέκυψε ότι η ενεργητική εμπλοκή της ομάδας προσωπικού με την ομάδα ασθενών επιδρά θετικά όχι μόνο στην απαντητικότητα της ομάδας ασθενών αλληλά και στην ανάπτυξη ενδο-ομαδικών αλληλεπιδράσεων των ωφελουμένων ασθενών, σε επίπεδο συχνότητας και χρονικής διάρκειας. Πιο συγκεκριμένα, τόσο οι στοχευμένες ενέργειες της ομάδας προσωπικού (υλοποίηση ομάδας γνωστικής παρέμβασης), όσο και οι μη προγραμματισμένες δράσεις της (πράξεις καθημερινής φροντίδας, μουσικοχορευτικές δραστηριότητες), συνδέθηκαν με μείωση του αριθμού και της διάρκειας των περιστατικών κατάκλισης των ασθενών και αύξηση του αριθμού και της διάρκειας των περιστατικών λεκτικής, βλεμματικής και απτικής αλληλεπιδράσεως μεταξύ των ασθενών.

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΑΣ

